

pro uvarování úrazů a na ochranu zdraví dělníků při živnostenském provádění pozemních staveb. Toto nařízení obsahuje mezi předpisy k zamezení úrazů v §u 12, nadepsaném »Jak lešení mají býti ohledávána« ustanovení, že lešení nutno alespoň každých čtrnáct dní, zejména však po vichru a po každé delší stavební přestávce znalecky prohlédnouti, a že shledané vady mají býti před počátkem práce odstraněny. Z toho plyne, že podnikatel se musí postarati o to, by dříve, než se začne pracovati, bylo lešení řádně prohlédnuto co do své bezpečnosti a spolehlivosti. Že tento předpis platí povšechně a zejména i pro lešení, zřízená k takovým účelům, jako v souzeném případě, plyne jasně nejen ze znění úvodní věty onoho nařízení, podle níž dlužno předpisů těch šetřiti při živnostenském provádění pozemních staveb a jiných stavebních prací s nimi souvislých, bez újmy příslušných ustanovení stavebních řádů, nýbrž zejména též z ustanovení §u 13, že takových (visutých, ř e b ř í k o v ý c h a visacích) lešení smí býti užíváno toliko k takovým pracím, které nevyžadují hromadění dělníků a materiálu, tedy toliko k n a t ě r a c k ý m pracím, barvení a pod. Předpoklad nalézajícího soudu, že jsou tu zvláštní bezpečnostní předpisy, jichž bylo v souzeném případě šetřiti, zůstává tudíž v podstatě nedotčen. Ostatné, i kdyby takových výslovných předpisů nebylo, bylo by nutno tvrditi, že ona povinnost stavitelova je samozřejmá, protože plyne z povahy věci a možné následky případného opomenutí v tomto směru jsou pro každého, jmenovitě pak pro odborníka snadno seznatelné.

Čís. 2378.

Obhájce požívá výsady §u 152 čís. 2 tr. ř. od okamžiku, kdy strana, již hrozí trestní stíhání, obrátí se naň o radu, nikoliv teprve od doby, kdy byl formálně zřízen obhájcem.

(Rozh. ze dne 17. května 1926, Zm I 135/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského soudu v Chebu ze dne 16. listopadu 1925, jímž uznal, že Dr. Richard M. není sproštěn povinnosti k vydání svědectví a že podle §u 160 tr. ř. lze ho po případě k vydání svědectví donutiti, a dalšími opatřeními okresního soudu v Karlových Varech u provádění tohoto usnesení porušen byl zákon v ustanovení §u 152 čís. 2 tr. ř. Ono usnesení a na něm spočívající usnesení okresního soudu v Karlových Varech, jímž uložena byla advokátu Dru Richardu M-ovi pro odepření svědectví podle §u 160 tr. ř. pokuta 50 Kč, jakož i toto usnesení potvrzující nález krajského soudu v Chebu ze dne 14. prosince 1925 se zrušují a okresnímu soudu se nařizuje, by v trestním řízení o obžalobě Anny K-ové, upuště od svědeckého výslechu Dra Richarda M-a ve smyslu návrhu soukromé obžalobkyně, dále pokračoval.

D ů v o d y:

Podle spisů podali manželé Karel a Aloisie W-ovi, majitelé domu v R., advokátem Drem Richardem M-em v Karlových Varech u okresního soudu v Karlových Varech návrh výpovědní proti manželům Josefu a Anně R-ovým v R. V tomto návrhu tvrdí podatelé, že manželé R-ovi pronajali kuchyni prostitutce pod policejním dozorem, že přijetí prostitutky Anny K-ové, která přijímá častěji návštěvy pánů do bytu, vyvolává i u podatelů, i u jiných nájemníků oprávněné pohoršení, pokud se týče, že domácí řád opětně byl vážně rušen. Toto rušení domácího řádu a pohoršení jest prý tím větší, jelikož ona prostitutka (její návštěvy) upotřebují společný záchod v přízemí onoho domu, čímž jest dána možnost nákazy pohlavní nemocí. Anna K-ová podala u okresního soudu v Karlových Varech soukromou obžalobu na neznámé pachatele pro urážku na cti, a navrhla v ní výslech advokáta Dra Richarda M-a jako svědka o tom, od koho obžalobkyni tak citelně urážející informaci obdržel. Advokát Dr. Richard M., byv dne 30. září 1925 jako svědek předvolán, odmítl vydati svědectví, odvolává se na ustanovení §u 152 čís. 2 tr. ř., jelikož závadná informace byla mu dána jako advokátu. Okresní soud vyzval právního zástupce Anny K-ové, by do 8 dnů učinil další návrhy. Soukromá obžalobkyně Anna K-ová učinila na to návrh na opětný výslech advokáta Dra Richarda M-a jako svědka a stěžovala si zároveň do případného usnesení okresního soudu, že uznává odmítnutí svědecké výpovědi Dra M-a za správné. Okresní soud předložil tuto stížnost krajskému co odvolacímu soudu v Chebu, který uložil okresnímu soudu, by se především usnesl o návrhu soukromé obžalobkyně Anny K-ové. Dr. Richard M. byv opětně předvolán ku svědeckému výslechu, odmítl opětně vydati svědectví, odvolává se na ustanovení §u 152 čís. 2 tr. ř., což odůvodnil tím, že ona osoba žádala ho o radu ohledně hrozícího jí trestního stíhání, pročež že má za to, že není povinen o tom jako svědek vypovídati a poukázal při tom na rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ze dne 14. března 1886, čís. 531 víd. sb. Okresní soud v Karlových Varech se usnesl, že upouští od dalšího svědeckého výslechu Dra Richarda M-a, jelikož tu jsou podmínky ustanovení §u 152 čís. 2 tr. ř., a předložil opětně spisy krajskému jako odvolacímu soudu v Chebu k rozhodnutí o stížnosti Anny K-ové. Krajský jako odvolací soud v Chebu změnil usnesením ze dne 16. listopadu 1925 ono usnesení okresního soudu a uznal, že Dr. Richard M. není sproštěn povinnosti ku vydání svědectví a že podle §u 160 tr. ř. lze ho po případě k vydání svědectví donutiti. Krajský soud odůvodnil toto usnesení takto: »Jmenovaný svědek má býti vyslechnut o tom, kdo mu dal informaci k návrhu výpovědnímu ze dne 28. srpna 1925 a kdo mu učinil sdělení v tomto návrhu obsažené a soukromou obžalobkyni urážející. Jest mu tedy vypovídati pouze o tom, co mu bylo sděleno jakožto zástupci v záležitosti čistě soukromoprávní, a nikoliv o tom, co mu bylo sděleno v jeho vlastnosti jako obhájci obviněným, jelikož v době informace »obviněný« existovati ještě nemohl, když až do této doby trestný čin (urážka na cti) nebyl ještě ani spáchán. Dr. Richard M. na to dne

23. listopadu 1925 opětně odepřel vydati svědectví, načež mu okresní soud v Karlových Varech uložil podle §u 160 tr. ř. peněžitou pokutu 50 Kč. Stížnost Dra M-a do tohoto usnesení byla usnesením krajského co odvolacího soudu v Chebu ze dne 14. prosince 1925 zamítnuta.

Podle §u 160 tr. ř. lze trestati svědka za odepření svědectví jen tehda, stalo-li se bez zákonného důvodu. Podle §u 152 čís. 2 tr. ř. jest obhájce sprostěn povinnosti, vydati svědectví v příčině toho, co mu obviněný svěřil »v této jeho vlastnosti«. Že advokáta zapsaného do seznamu obhájců, jest pokládati za obhájce nikoli teprve snad od doby, kdy byl formálně zřízen obhájcem, nýbrž i od doby, kdy strana, již hrozí trestní stíhání, obrátí se naň o radu, a že již od toho okamžiku požívá výsady §u 152 čís. 2 tr. ř., vyplývá nepochybně z doslovu zákona, jenž sprostění povinnosti, vydati svědectví, nečiní závislým na tomto formálním zřízení obhájcem, nýbrž na okolnosti, že mu sdělení bylo učiněno obviněným v »jeho vlastnosti« jako obhájce. V témže smyslu vyzněla rozhodnutí býv. nejv. vídeňského soudu sb. číslo 531/83 a 3180/6; témuž názoru nasvědčuje též nauka, citovaná v poznámce k posléze uvedenému rozhodnutí, pak výnos býv. rak. min. spravedlnosti z 1. června 1882, čís. 7440, otištěný v Manzově vydání trestního řádu z roku 1914 při §u 152, str. 264, jenž výslovně vytyčuje zásadu, že sprostění obhájce z povinnosti svědecké, vypovídati o tom, co mu v této vlastnosti obviněným bylo svěřeno, není závislé na skutečnosti, zda bylo v době svěření proti obviněnému trestní řízení již zahájeno, čili nic. Zákon mluví ovšem v §u 152 čís. 2 tr. ř. o »obviněném«, jímž alespoň ve smyslu §u 38 tr. ř. osoba, jež Dru M-ovi závadnou informaci dala, nebyla ani v době výslechu Dra M-a, natož v době informace. Než, jelikož soukromá obžaloba proti neznámým pachatelům pro urážku na cti byla v době výslechu Dra M-a již podána a trestní řízení o ní zahájeno, a navržený svědecký výslech Dra M-a čelil právě k tomu, by trestní řízení se zahrotilo proti osobě, která se s ním jako případným budoucím obhájcem radila, jako proti obviněnému, nelze shledati v souzeném případě závady proti použití §u 152 čís. 2 tr. ř. Stejně neudržitelno jest stanovisko krajského soudu, že o »obviněném« nemůže býti řeči, kdyžtě v době informace trestný čin, spočívající v obsahu výpovědního návrhu, učiněného na základě informace, nebyl ani ještě spáchán. Neboť trestný čin byl spáchán osobou Dra M-a informovavší již tím, že mu za účelem použití v soudním podání učinila ono sdělení a již od toho okamžiku sluší míti za to, že se vzhledem k hrozícímu jí stíhání pro urážku na cti radila s Drem M-em jako »obviněný« (§ 152 čís. 2 tr. ř.). Ovšem vyplývá z porovnání předpisu §u 40 tr. ř. s předpisem §u 152 čís. 2 tr. ř. nepřipustnost, vymykati se úmyslně svědecké povinnosti převzetím hájení obviněného, a není pochyby, že předpis §u 152 čís. 2 tr. ř. podle onoho výkladu může v jednotlivých případech značně stížití úspěšné stíhání trestných činů. Než již výsada obhájce podle §u 152 čís. 2 tr. ř. (stejně jako advokáta podle §u 321 čís. 4 c. ř. s.) nasvědčuje tomu, že zákon zájmu úspěšného obhajování a pro ně nutné důvěry strany vůči obhájci (favor defensionis) dává přednost před zájmem nerušeného trestního stíhání, jež je dostatečně zaručeno jinými prostředky.

Proto nelze též, byť i skutečně Dr. Richard M. stal se učiněným mu sdělením do jisté míry též svědkem činu, odvozovati z §u 40 tr. ř. překážky, by nepoužil výsady §u 152 čís. 2 tr. ř., to tím méně, ano není podkladu pro podezření, že by šlo o pokus zneužití §u 152 čís. 2 tr. ř. za účelem vymknutí se z povinnosti svědecké. Podotknuto budiž, že Dr. Richard M. sice tvrzení, že jde tu o sdělení podle §u 152 čís. 2 tr. ř. nijak zvláště neosvědčil, že však pravdivost jeho tvrzení ani soudem odvolacím nebyla brána v pochybnost. Bylo proto o zmateční stížnosti podle §u 33 tr. ř. uznati podle §§ů 292, 479 tr. ř. právem, jak se stalo.

Čís. 2379.

Porotní soud jest povinen dáti eventuální otázku (§ 320 tr. ř.) pouze tehdy, byly-li při hlavním přelíčení tvrzeny nebo alespoň přímo napovězeny takové skutečnosti, podle nichž by skutek spadal pod zákon, který není přísnějším než zákon v obžalobě uvedený; pouhá možnost, že by podle výsledků hlavního přelíčení nebylo vyloučeno i mírnější právní posuzování činu, nezavazuje ještě k oné otázce (§ 344 čís. 6 tr. ř.).

Žárlivost jest pohnutkou vylučující jednání neopatrné; jest proto za předpokladů vylučujících vražedný úmysl dáti eventuální otázku na zločin zabití (§ 140 tr. zák.), nikoliv na přečin §u 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. května 1926, Zm II 130/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 18. února 1926, jímž byl obžalovaný uznán vinným toliko přečinem proti bezpečnosti života ve smyslu §u 335 tr. zák., zrušil výrok porotců, pokud jím zodpověděli VI. eventuální otázku, a rozsudek na něm se zakládající jako zmatečné a vrátil věc zemskému trestnímu soudu v Brně jako soudu porotnímu, by ji v nejbližším porotním zasedání znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující pouze důvod zmatečnosti čís. 6 §u 344 tr. ř., pokud nebyla porotcům dána eventuální otázka na zločin zabití ve smyslu §u 140 tr. zák., nelze upříti oprávnění. Dlužno předeslati, že zmatek podle §u 344 čís. 6 tr. ř. nenastává již tím, že soud nepoužil práva, jemu příslušejícího, by dal porotcům příležitost, vysloviti se o kvalifikaci trestného činu podle jiného zákona, než ke kterému přihlíží hlavní otázka. Zmatek ten přivodí se výhradně tím, že soud nedostál zákonnému závazku, porušiv, nedav otázky, předpis, podle něhož byl k tomu povinen. A taková povinnost tu jest podle jasného znění §u 320 tr. ř. pouze tehda, byly-li při hlavním přelíčení tvrzeny aneb alespoň přímo napovězeny takové skutečnosti, podle nichž by skutek obžalovanému za vinu daný — předpokládajíc jejich pravdivost — spadal pod zákon, který není přísnějším, než zákon v obžalobě uvedený; pouhá